

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI BÖLÜMÜ

1998 - 1999

ÖĞRETİM YILI

MEZUNİYET ÇALIŞMASI

Ad ve Soyad : Osman HABEŞOĞLU
Numara : 950047
Sınıf : 4 - B
Danışman : Doç. Dr. O. Bülent Yorulmaz

Haziran 1999
LEFKOŞA .

AHMET RASİM

Romanya Mektupları

Hazırlayan :

Rıdvan YAKIN

Ahmet Rasim Bütün Eserleri :5
Birinci Baskı :İstanbul 1333(1917)

ARBA YAYINLARI : 21

ARBA Araştırma Basım Yayım Tic.Ltd.Şti.
Ebussuut Cad.Akif Bey İş Hanı.

Sirkeci-İstanbul 1988

Ö N S Ö Z

Bu mezuniyet çalışması Yakın Doğu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yeni Türk Edebiyatı kapsamı dahilinde yapılmıştır.

Çalışmada Ahmet Rasim' in "Romanya Mektupları" adlı eseri ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu kapsam içerisinde maddi unsurlar incelenmiştir. Yer vasıta ve zaman unsurları ile ilgili kelimeler bulunmuştur. Bazı kelimelerin manaları belirlenen kaynaklardan bulunarak yazılmıştır. Kaynak yetersizliğinden dolayı bazı kelimelerin manalarını bulmakta güçlük çekilmiştir. Eser 166 sayfadan oluşmaktadır. Bu eser içerisinde yer, vasıta ve zaman unsuru ile ilgili toplam 173 kelime bulunmuştur.

Bu çalışmada beni yönlendiren her türlü yardımı ve eleştiriyi esirgemeyen mezuniyet çalışması danışmanı ve ayrıca bölüm başkanımız Doç. Dr. O. Bülent Yorulmaz' a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	: 3
İçindekiler	: 4
Giriş	: 5
Yazarın Hayatı	: 6
Eserleri	: 9
Vasıta ile ilgili unsurlar	: 10
Yer ile ilgili unsurlar	: 12
Zaman ile ilgili unsurlar	: 18
Genel İndeks	: 21
Kaynakça	: 29

GİRİŞ

Romanya Mektupları , Ahmet Rasim' in 1916 Aralığı ile 1917 Ocağı arasında Romanya cephesinden tevsir-i Efkar gazetesine gönderilmiş yazılardan oluşmaktadır.

Romanya 1916 yılında Birinci Dünya Savaşı'na girmişti. Savaşa girdikten kısa bir süre sonra ittifak devletleri tarafından ağır bir yenilgiye uğratıldı ve işgal edildi. Çanakkale ve Irak Cephesindeki Küt' ül Amara zaferleri dışındaki Osmanlı Ordusunun kazandığı en önemli başarıdır. Osmanlı ordusu diğer cephelerde başarı kazanmazken, kamuoyunun ilgisi Romanya cephesine çekilmişti. Bu sırada gazete manşetleri hep Romanya'daki durum ile ilgilidir.

Matbuat-ı Osmaniye Heyeti de Romanya ve Galiçya cephelerinde çarpışan Osmanlı askerlerine gönderilmek üzere tütün toplamıştı. Bu tütün paketlerini Romanya'daki askerlere ulaştırma görevini Ahmet Rasim üstlenmişti. Ahmet Rasim 19 Aralık 1916'da yola çıktı. İlk durağı Sofya idi. Sofya'dan 22 Aralık 1916 tarihli ilk mektubu Tevsir-i Efkar gazetesinin 28 Aralık 1916 sayısında Dobruca Yolunda başlığıyla yayınlandı. Toplam 21 tane olan bu mektuplar gazetede 28 Aralık 1917 tarihleri arasında yayınlanmıştır ve 1917'de kitap halinde basılmıştır.

Ahmet Rasim bu kitapta yaptığı yolculukları, gittiği yerleri, gördüğü insanları, karşılaştığı insanları, çeşitli ulusların yaşayışlarını kendine özgü canlı uslubuyla anlatır. Bu arada savaşın gidişi ve askerlerin durumu hakkında da bilgi verir.

Ahmet Rasim' in 71 yıl önce yayınlanan bu kitabı yeni harflerle ilk defa yayınlandı.

*** Genel indeksteki sayfa numaraları Romanya Mektupları adlı eserin İstanbul 1333 (1917) tarihli birinci baskısına aittir.**

AHMET RASİM (1865 - 1932)

Ahmet Rasim 1865 yılında İstanbul’ da doğdu . Ahmet Rasim Türk yazarı , gazeteci ve tarihçidir. Menteşoğulları çilesinden Kıbrıslı Posta ve Telgraf memuru Bahaeddin Efendinin oğludur . Babası kendilerini terk ettiğinden küçük yaşından itibaren güç şartlar altında yetişti , akraba ve yakınlarının himayesinde büyüdü . Eniştesi Laz Mehmet Beyin ölümünden sonra Darüşşafaka’ya girdi (1883). Posta ve Telgraf nezaretine girdi. Memuriyet hayatı kendisini tatmin etmediği için, daha öğrenciyken yakından duyduğu gazeteciliğe başladı . Bu faaliyet milletvekili olarak meclise girdiği tarihe kadar (1927) , bütün ömrünce sürdü . Kısa süreli bazı öğretmenlikleri dışında hiç bir memuriyet kabul etmedi . Abdülhamit II zamanında iki defa Maarif Nezareti Teftiş ve Muayene encümeni üyeliğine tayin edildi fakat bu işten de çabuk ayrıldı .

Ahmet Mithat Efendi’ nin teşviki ile basın hayatına atıldı . İlk Tercüman-ı Hakikat’ ta yayınladı . Bundan sonra Ceride-i Havadis ‘ e girdi , ayrıca Berk , Envar-ı Zeka , Güneş , Sebat , Hammiyet , Sa’ y , Şafak gibi dergilere ebedi ve fenni tercümeler yapıyordu . İlk büyük hikayelerini ve nesirlerini Servetifünun’ da yayımladı . Ayrıca Resimli Gazete, Mektep , Maarif , Hazine-i Fünun ve Musavver Fen ve Edeb dergileriyle , ikdam , Malûmat , İrtika gibi gazetelerde de makale , sohbet , şiir ve tercümeler neşrettikten sonra gazetesinde çalışmaya başladı . İsdibdat devrinde imzalı , imzasız bazen de takma adla çeşitli yazılar yazdı . Hanımlara Masûs Malûmat ‘ta Leyla Feride adını kullanıyordu . İkinci Meşrutiyetten sonraki çalışmalarına yine Sabah’ta devam etti . Bir arada Hacivadi ; Hüseyin Rahmi ile birlikte çıkardıkları Boşboğaz gibi mizahi dergilerde ve Şura-yı Ummet , Resimli Kitab , Donanma ; Birinci Cihan savaşında Tasvir-i Efkar ; mütareke yıllarında Zaman, Vakıf ve Yedi Gün’de yazdı. Mesul müdürü bulunduğu Yedi Gün gazetesinde Mehmed VI (Vahdeddin) aleyhine çıkan bir yazı dolayısıyla tevkif edildi ve divanı harbe verildi . Siyasi olayların çok süratle gelişmesi , bu dertten onu çabuk kurtardı . Cumhuriyet devrinde İleri , Vakıf , Akşam , Cumhuriyet gazetelerinde ve çeşitli dergilerde yazmaya devam etti .

Ahmet Mithat Efendi’ nin açtığı yoldan giden ve okuyucularının kültürlerini arttıracak her şeyden bahsetmeyi kendine vazife edinen Ahmet Rasim’ in yüz kırk kadar eseri vardır . Fonograf (1886) , Elektrik (1888) okullar için alfabe , gramer , tarih , hesap gibi fenni kitaplar yazmış Camille Flammarion , Carmen Sulva , H. Sienkiewicz , Richopin , Jules Verne , Sven Hedin’ den tercümeler yapmıştır .

Rasim romantik aşk hikayeleri ve basit aile facialarını konu alan roman ve hikayeleri ise İstanbul hayatına ait renkli ve realist tasvirler bakımından dikkate değerdir . Bazı hikaye ve makaleleri de vardı .

Meşrutiyetten sonra tarihi konuları da işledi ve idadilerde okutulmak üzere dört ciltlik Resimli ve Haritalı Osmanlı Tarihi’ni yazdı . Bu eserin asıl kıymeti faide başlığı ile verdiği dip notlarıdır .

Ahmet Rasim müşahade kabiliyeti ile Abdülhamit II devrinin İstanbul’ unu , bütün özellikleri ile eserlerine geçirir . Ahmet Rasim çok çeşitli sahalarda eserler vermiştir . Bu eserlerinin müşterek özelliği Ahmet Rasim’ in okuyucuyu ilk eserlerinden itibaren çeken sade , yumuşak ve kıvrık üslubudur . Bütün hüneri samimi ve sıcak bir ifade kullanarak , okuyucu ile her konuda sohbet etmesidir . Edebi mektep ve cereyanların dışında kendine has bir üslup yaratmış olan yazar , ölçülü ve zarif mizahı ile kaleme aldığı eserlerinin geniş halk kitlesi tarafından daima zevk ile okunmasını sağlamıştır .

Ahmet Rasim'in doğup büyüdüğü yıllarda, Osmanlı İmparatorluğunu tahtında Abdülaziz bulunuyordu . Ahmet Rasim' in yazı hayatının ilk 25 yılı , 1908'de Meşrutiyetin ilanına ve Kanun-ı Esasının yeniden yürürlüğe girmesine kadar sürer . Yazı hayatı bu devir içinde geçmiştir .

Çocukluğu : Aile , sokak , Mahalle mektepleri ve Darüş şafaka , Ahmet Rasim' in karakteri üzerinde derin izler bırakan ilk çevreleridir . Okulu bitirdikten sonra içinde girdiği basın alemi , orada tanıdığı çeşitli insanlar , atıldığı serbest hayat içinde sırasıyla edindiği arkadaşları da , Rasim'in karakterini tamamlayan , hayatına yön veren etkenlerdir . Ahmet Rasim'in babası , aile bağlarına önem vermeyen memurlukla gittiği her yerde karısını bırakıp yeniden evlenen , çocuğunun anasını bir kere bile sürüp aramayan bencil bir adamdır . Annesi ise kapalı ve mutaassıp bir ailede evlatlık olarak büyütülmüş , dini bütün inançlarına bağlı , kocası tarafından sebepsiz yere bırakılmış , sevgisini oğluna vermiş genç ve güzel bir kadındır .

Ahmet Rasim çocukluk anılarını yazarken babasından hiç söz etmemiştir . Çünkü babası annesini başkalarına muhtaç yapayalnız bırakmıştır . Rasim annesine hanımı tarafından ayrılan Sarı güzel 'deki küçük evde gözlerini hayata açıp kendisini tanımağa başladığı zaman , çevresinde annesinden başka iki kadın daha gördü : Siyahi sütüne ile , evin kiler , mutfak ve ortalık işlerine bakan Dil feza kalfa : bir de evlerine sık sık gelen Kara anne . Kendisine bazı kere sert , bazı kere yumuşak davranan bu kadınların da Rasim hiç unutmaz . Rasim okuma yazmaları olmayan , dünyadan habersiz , mutassıp , gelenek ve göreneklere sımsıkı bağlı bu kadının baskısı altında büyümüştü . Bu dar hayat içinde Rasim , sünepe kapalı bir çocuk olarak yetişebilirdi . Fakat baba baskısından yoksun oluşu onu evden sokağa itmiştir . Rasim çok haylaz bir çocuktur . Onu haylazlıktan kurtaran Darüşşafaka 'dır . Dar ve kapalı bir aile çevresinde yetişen , ilk okul yıllarını yalnızlıkla geçirdikten sonra , Darüşşafaka' da sekiz yıl sıkı düzenli bir öğrenim hayatı gören bir genç için memurluk en uygun bir görev sayılabilir .

Ahmet Rasim hayata atıldığında dini ibadette kusur etmeyen bir gençtir . Rasim çok özlediği alemlere girmek için kendisine kılavuzluk ederek arkadaşları bulmakta gecikmedi . Onu ilk kez içkiye alıştıran Direklerarasın' daki dükkanına sık sık akşamları uğradığı Ermeni babadır .

Rasim henüz 19 yaşlarında iken evlenmesi o zamanki göreneğe uygundur . Rasim arkadaşlarının klavuzluğuyla Galata'dan başlayarak Beyoğlu yakasının bütün eğlence yerlerini , gazinoları kafeşantaları , balozları görmüş , karnaval gecelerindeki kafiilelere karışmış , daha sonra İstanbul yakasındaki meyhaneleri , salaşları , birahaneleri dolaşmış ; kağıt hane sefalarına katılmış , gizli hovardalık alemlerini tanımıştır . Basın hayatına girdikten sonra , bu alemde tanıdığı arkadaşlarla akşamları türlü semtlerdeki meyhanelerin birbirine gidip içmek onun en büyük zevki olmuştur . Köprüde Mehmet' in gazinosu , Kara köy' de filip , Sirkeci' de Staynburk ve İstanbul Birahaneleriyle Madam' ın ve Çatal Sakal' ın Birahaneler onun uğradığı meyhane yerleridir .

Rasim henüz 17 yaşlarında Darüşşafaka' da öğrenci iken sevginin ilk çarpıntılarını duymuştur . Kadıköy'de oturan halasına gider . Orada " uzun boylu , siyah saçlı... güzel bir genç kıza rastlıyor . Genç kız önce kendisinden kaçıyor da sonra herkesten çok yaklaşıyor . Rasim evlendikten sonra güzel gözlerin sahiplerine rastlamış , sevmiş sevilmiş , ağlamıştır .

Ahmet Rasim' in çalışma tarzı , öğleye kadar evinde çalışır , eserlerini yazılarını hazırlar . Öğleden sonra , ya da ikindiye doğru evinden çıkarak çalıştığı gazete ve dergilere yazılarını bırakır . Kitapçılara da uğradıktan sonra , akşam olunca birahane ve meyhanelerin birinde arkadaşlarını aramağa gider . Onun en dertli zamanı mütareke yıllarıdır . Bu devirde

Vakit , Zaman , Yeni Gün gazetelerinde çalışan Rasim , günlerini daima üzüntülü ve dalgın geçirmiş , ortalıkta görünmekten kaçınır olmuştur .

En neşeli zaman da büyük zaferin kazanıldığı günlerdir . O , Cumhuriyet devriyle özlediği serbest hayata kavuşmuştu . Rasim politikaya hiç karışmamış , Mutlakiyet devrinde olduğu gibi , Meşrutiyet ve Cumhuriyet devirlerinde de siyasal hayattan uzak kalmıştır .

1927' de Milletvekili seçildiği halde , rahatsızlığı dolayısıyla çoğu zaman Meclis toplantılarına bile katılmamıştır . Rasim kalabalıktan hoşlanmaz , tanımadığı kişilerin yanında açılmaz ve çok konuşmaz . Fakat kafa dengi arkadaşlarıyla bir arada bulunduğu zaman fıkralar anlatmaktan , nükteler yapmaktan zevk alır . Rasim gönül adamıdır . Her zaman kalemdar ve derbeder görünür , ölçüyü kaçırmaz . Onun aşırı neşeli ve taşkın gören olmadığı için , asık suratlı , karamsar ve kötümser , hele öfkeli gören de olmamıştır . Rasim her zaman olduğu gibi görünmüş ve ılımlılığı elden bırakmamıştır .

Ahmet Rasim Darrüşşafaka' da ancak ön bilgileri edinmiş yurttan ve dünyada olup bitenlerden habersiz , hayat bilgisinden yoksun gözleri açılmamış toy bir delikanlı olarak okuldan çıkmıştır . Ahmet Rasim yazı hayatı içerisinde hiç kimseyi taklit etmemiş , kendisine yeni bir yol açmış , yazılarını seve seve okumuştur . Onun yazılarıyla kimseyi gücendirmedeğini , yumuşak ve ustaca tutumuyla sansürü bile atlattığını söyleyebiliriz .Bütün bu özellikleriyle Rasim gönüllü olarak atıldığı yazı hayatında 47 yıl kalemi elinden bırakmamış okurlarının karşısına her zaman güler yüzle çıkmış , ağır başlı yazılarına bile bazı kere mizahı bazı kere mizahı bile karıştırmamıştır . Türk gazeteciliğinin asıl piri Ahmet Rasim' dir .

Ahmet Rasim büyük bir artist, büyük bir muharrirdir. Venedik ressamlarını hatırlatan renkli tasvirleri , en küçük ve uçucu bir hareketi tesbit eden enstantane klişleri , orijinal üslubu ve tipik bir İstanbul çocuğunun kıvrık zekası , ince zevkleri ve pürüzsüz , şakrak dili ile Ahmet Rasim yaşadığı devri kendisi de dahil olduğu halde isyandan kurtaran ölmez adamlardan biridir . Eserlerinde asrı yaşayan Ahmet Rasim bilgi adamıdır .

ESERLERİ

- İlk Sevgi (1891)
Güzel Eleni (1892)
Meyl-i Dil (Gönül Kayması) (1892)
Tecgrib-i Hayat (Hayat Tecrübeleri) (1892)
Mektep Arkadaşım (1895)
Nakam (Meramına Eremeyen) (1898)
Askeroğlu (1899)
Kitabe-i Gam (Gam Yazıtı) (1899)
Ömr-i Edebi (1899-1902)
Resimli ve Haritalı Osmanlı Tarihi (1910-1912)
Tarih ve Muharrir (1913)
İki Hatırat , Üç Şahsiyet (1916)
İstibdaddan Hakimiyeti Milliye (1924)
Şehir Mektupları (1912-1913)
Makalat ve Musahabad (Makaleler ve Sohbetler) (1909)
Menasib-i İslam (İslamın Rütbeleri) (1909-1910)
Eşkal-i Zaman (Zamanın Şekilleri) (1918)
Cidd ü Mizah (1902)
Gülüp Ağladıklarım (1924)
Muharrir Bu Ya (1927)
Fuhs-i Atik (Eski Fuhuş) (1924)
Flaka (1927)
Romanya Mektupları (1916)

VASITA İLE İLGİLİ UNSURLAR

A

ARABA

: İnsan ve eşya taşımaya yarayan tekerlekli kara taşıtı.

C

CEPHANE ARABASI

: Ateşli silahlarla atılacak her çeşit patlayıcı maddenin taşındığı vasıta .

D

DENİZ TAŞITI

: Deniz üzerinde giden gemi vapur gibi araçlar.

F

FAYTON

: Tek körüklü, dört tekerlekli yanları ve önü açık, karşılıklı oturma yeri olan çift atlı yolcu arabası.

L

LOKOMOBİL

: Tekerlek üzerinde oturulmuş motorsuz, fakat istenilen yere çıkabilen buhar makinesi.

LOKOMOTİF

: Demiryolunda vagonları çekmeye yarayan erekler üzerine oturtulmuş buharla elektrikle ternik motorla basınçlı hava ile işleyen makine.

O

OTOMOBİL

: Benzin, buhar, basınçlı hava gibi bir etki ile çalışan yol alan motorlu araç.

S

ŞİMENDİFER

: 1. Demiryolu
2. Demiryolu katarı, tren.

T

TAYYARE

: Uçak.

TRAMVAY

: Ray üzerinde işleyen kent içi yolcu taşıtı.

TREN

: Demiryolu üzerinde hareket ve lokomotifle vagonlardan oluşan taşıt.

V

VAPUR

: Makine gücü ile çalışan gemi.

YER İLE İLGİLİ UNSURLAR

A

AHTEMAN

: Bulgaristan'da yer ismi

AMBAR

: Bir binanın içersinde erzak , tahıl kuru ot vb . koymaya yarayan bölüm . Genellikle her çeşit eşya konulan ve saklanılan depo .

B

BAĞDAT

: İran Cumhuriyetinin başkenti , en büyük şehri .
Aşağı Mezopotamya'nın kuzey kenarında il merkezi .

BAKIRKÖY

: İstanbul'un Avrupa yakasında ilçe merkezi .

BALKAN YARIMADASI

: Büyük bir kısmı Yugoslavya , Arnavutluk , Bulgaristan ve Yunanistan'ı kaplayan küçük bir kısmı da Türkiye sınırları içerisinde olan üç Akdeniz yarımadasından en doğuda olanıdır.

BALTAÇİSKİ

: Bulgaristan'da bir yer ismi .

BÜKREŞ

: Romanya'nın başkenti .

C

CAMİİ

: Müslümanların ibadet etmek için toplandıkları yer .

D

DEĞİRMEN

: Tahıl öğütülürken un elde edilen düzenin bulunduğu yer.

DOBRIÇ

: Bulgaristan'da şehir ismi .

DOĞRUCA

: Doğu Avrupa bölgesidir .
Batısında Tuna , kuzeyinde Kilikya Irmağı , doğusunda
Karadeniz , güneyinde Tutrakan , batısından Karadeniz
kıyısındaki Ekrene'ye kadar uzanan bir sınır hattı yer alır

E

EDİRNE

: Türkiye'de (Trakya bölümü) il merkezi şehirdir .
İstanbul'u Avrupa'ya bağlayan şehirlerarası yol
üzerinde İstanbul'a karayoluyla 235 , demiryoluyla 318
km uzaklıkta canlı bir ticaret merkezidir.

G

GALATA

: İstanbul'da semt ismi .

GİRİT

: Doğu Akdeniz Girit denizinin güney sınırında Yunan
adasıdır.

H

HAZAR DENİZİ

: Rusya ovasının uzantısını örten sularının seviyesi deniz
seviyesinden 28 km. aşağıda olan iki kısma bölünmüş
bir denizdir.

HEYBELİ ADA

: İstanbul'da ki adalar arasında büyüklük bakımından
ikinci büyük adadır.

İ

İBRAİL

: Romanya'da bir şehir ismi .

İSTASYON

: Trenlerin yolcularını indirmek yeni yolcular almak için
oturduğu yer.

İZMİT

: Marmara bölgesinde Kocaeli İlının merkezi olan şehir .

K

KARADİĞİ

: Balkan Yarımadasının batısında dağlık bölge .

KARSTAKA

: İzmir körfezinin kuzeyinde yer alan İzmir'e vapur , tren ve karayolu ile bağlı olan İzmir şehrinin bir ilçesi.

KIRIN

: Sovyetler Birliği'nin Ukrayna bölgesinde Karadeniz'e uzanan bir yarımada.

KUZULDENİZ

: Kuzeydoğu Afrika ve Arap Yarımadası arasında uzanan ve kuzeyde Süveyş Kanalı ile Akdeniz'e , güneyde Babülmendep Boğazı ile Adem Körfezi'ne bağlı deniz.

KOSOVA

: Yunanistan'da muhtar arazi Sırbistan Cumhuriyetinin bir parçasıdır . Merkezi Priştina'dır .

KÖSTENCE

: Romanya'da liman şehridir. Karadeniz kıyısında , büyük kısmı suni olan limanın yanında yükselen küçük bir yerin yamacında kurulmuş olan ve Dobruca'dan geçen ve Tuna'yı Cernavoda'da aşan demiryolunun bitim noktasında önemli bir sayfiye merkezidir.

L

LÜLEBURGAZ

: Trakya'nın merkezi kısmında İstanbul - Edirne karayolu üzerinde olan Marmara bölgesinde ilçe merkezi bir şehirdir.

M

MALTA

: Akdeniz'de Sicilya'nın güneyinde takımadalardan en önemlisidir.

MANASTER

: Bazı kesin kurallara bağlı rahip ve rahibelerin dünyadan çekilmiş olarak yaşadıkları bina.

NECİDÖYE

: Dobruca'da (Köstence bölgesi) Cenova'dan Köstence'ye uzanan hat üzerinde , tahıl ve hayvan pazarı olan Romanya'da bir şehirdir.

NERİÇ IRMAĞI

: Balkan Yarımadası'nın güneydoğu kesiminden geçen akarsudur. Meriç , Rodos Dağları'nın en yüksek kütlesi olan Rila Dağı'nın kuzey yamaçlarından doğar , güneydoğuya akarak doğuya yönelir. Rodos Dağları'yla Balkan Dağları arasındaki Doğu Rumeli Ovası'nı boylar.

MONTE KARLO

: Monako prensliğinde bir semt. Eski Monaco'nun kuzeyinde gazino ve başlıca oteller bu semttedir.

MORA YARIMADASI

: Yunanistan'ın güneyindeki Peloponnesos yarımadasına XIII y.y. XIX y.y'da verilen ad. Mora adı , bölgede dut üretiminin (morea) önemi yüzünden verildi.

N

NİĞBOLU

: Kuzey Bulgaristan'da liman şehri. Tuna'nın sağ kıyısında Plevne ve Zıştovi'ye karayolu ile bağlı olan bir şehirdir.

P

PAZARCIK

: Bulgaristan'da bir yer ismi.

PLEVNE

: Bulgaristan'da bir şehirdir. Merkezi Balkan Dağının kuzeyinde tahıl, pamuk, şarap üreten bir bölgenin idare merkezidir.

PRUT

: Romanya'yı Sovyetler Birliği'nden ayıran Tuna ırmağı'nın bir kolu.

S

SAVA

: Yugoslavya'da bir ırmaktır. Tuna'nın kolu Sloven

Alpleri'nden doğan Sava Dalinka ve Sava Bohinijska'nın Birleştiği yere kadar uzanan geniş bir alüvyon ovasıdır.

SERET NEHRİ

: Bukovina'da doğan, Boğdan'ın sularını boşaltır ve Moldova ve Bistrita Irmakları'nın alanı , birçok kıvrım meydana getirdikten sonra Falati'nin yukarı kesiminde Tuna'ya kavuşan , Romanya'da bir ırmaktır.

SOFYA

: Bulgaristan'ın en büyük şehri ve başkentidir. Ülkenin siyasi , iktisadi ve kültür merkezidir.

T**TAPINAK**

: İbadet işlerinde kullanılan yapı. Mabet , ibadethane.

TAŞPINAR

: Ankara - Adana devlet yolu üzerinde Aksaray'ın 28 km güneyinde bulunan ve İç Anadolu bölgesinde yer alan bir yerdir.

TOPRAKHİSAR

: Hatay'ın Altınözü ilçesi , merkezi bucağına bağlı köy.

TRABLUSGARP

: Libya'da şehir ve Libya'nın başkentidir. Trablus kıyısında ticaret ve idare merkezidir.

TUNA

: Avrupa Kıtası'nın , Volga'dan sonra uzunluğu (2850 km) olan ve Karadeniz'e dökülen Orta Avrupa'da bir nehirdir.

TUNUS

: Cezayir'in doğusunda , Kuzey Afrika'da bir devlettir.

U**URAL DAĞLARI**

: Sovyetler Birliği'nin orta kesiminde kuzeyden güneye doğru uzanan ve öteden beri Avrupa ile Asya'yı ayırdığı kabul edilen dağlardır.

V**VARDAR**

: Selani Körfezi'ne dökülen Yugoslavya ve Yunanistan'da bir ırmaktır. Vadisi Makedonya'ya ve Sırp bölgesine bir giriş yoludur

VARNA

: Kuzeydoğu Bulgaristan'da Karadeniz kıyısında bir kent.

VENEDİK

: Üç yüz kadar adacık üzerinde kurulan ve karaya 4 km uzunluğunda bir köprüyle bağlı olan İtalya'nın kuzeydoğusunda bir şehirdir.

VADENİ KÖYÜ

: Romanya'da bir köyün ismidir.

VEZİRKÖY

: Romanya'da bir köyün ismidir.

VİYANA

: Avusturya'nın başkentidir.

VOLGA NEHRİ

: Sovyetler Birliği'nin Avrupa'daki topraklardan Hazar Denizi'ne dökülen Avrupa'nın en uzun ırmağı ve Sovyetler Birliği'nin ülke içi başlıca su yoludur.

Y

YENİCE

: Yunanistan'da Selanik'in batısında , Vardar Irmağı'nın geçtiği Selanik Ovası kuzeyinde , Selanik - Vodina yolu üzerinde bir kasabadır.

ZAMAN İLE İLGİLİ UNSURLAR

A

- AKŞAM : Günün ikindiden sonraki parçasıdır . Günün geceden hemen sonraki parçasıdır .
- ARALIK : Bugünkü takvimde yılın on ikinci, son ayıdır. Aralık ayı 31 gün çeker .
- ASIR : Yüzyıl
- AY : Bir yılın oniki bölümden biri . Ocak ayı .

C

- CUMA : Haftanın beşinci günü

D

- DAKİKA : Saatin altmışda biri değerindeki zaman birimi.
- DÖNEM : Belli bir çağ içinde birbirini takip eden ve belli özellikleri olan zaman parçalarının her biri.
- DÜN : Bugünden her önceki gün. Yakın geçmiş zaman. (düne kadar bir haber almamıştı.)

E

- EKİM : Bir yılın onuncu ayına verilen ad.
- EVVEL : Her şeyden önce başlangıcı olmayan önceki olmayan demektir. Allah'ın güzel isimlerinden bir sıfat olarak Kuran'da geçer.

G

GECELEYİN

: Gece vakti. (gece-den , gece-leyin)

GÜN

: Yer yuvarlağının kendi ekseni etrafında bir kere dönmesiyle geçen zaman parçası. 24 saatlik zaman süresi anlamına gelir.

GÜNDÜZ

: Günün güneşin doğmasından batmasına kadar süren aydınlık kısımdır.

H

HİCRİ

: Takvim. Hicri takvimi. Hicretle ilgili tarih başlangıcı olarak “Hicret hadisesini” esas alan.

K

9 KANUNIEVVEL

veya

KANUNIEVVEL

: Aralık ayı (9 Aralık)

15 KANUNISANİ

: Ocak ayı (15 Ocak)

KASIM

: Yılın on birinci ayı. 8 Kasımda başlayan ve 6 mayısa kadar süren kış devresi.

M

MAZİ

: Geçmiş zaman içinde, bulunan zamandan önceki zaman. Bu kimsenin ve toplumun geçmişteki yaşama tarzı.

MEVSİM

: Yılın aşağı yukarı eşit dört bölümünden her biri.

O

OCAK AYI

: Yılın ilk ayıdır.

Ö

ÖĞLEDEN SONRA : Günün ortasından akşama kadar olan vakit.

P

PAZAR : Haftanın yedinci günü.

S

SAAT : Zaman birimi.

SABAH : 1. Gecenin son gündüzün ilk saatleri.
2. Güneşin doğuşundan öğleye kadarki zaman.

SABAHLEYİN : Sabah vaktinde

SENE : Yıl.

1143 SENE-İ
HİCRİYYE 28 : Hicretle ilgili olan sene.

SÜRE : Bir olayın belli iki noktası (başlangıç ve son) arasında geçen zaman parçası.

V

VAKİT : Günün belirli saatlerinden her biri. Uyku vakti. Yemek vakti gibi.

Y

YÜZYIL : Yüz yıllık süre . Milad diye adlandırılan kronolojik bir hareket noktasından itibaren hesaplanan ve 3-100, 101-200, 210-300 v.b olarak numaralanan yüz yıllık dönem.

* GENEL İNDEKS

A

Ahteman	: 35
Akdeniz	: 30
Akşam	: 39,43,67,79,82,98,101,113,115,122,123,126,130,141, 145,146,147,161
Almanya	: 31,115,150
Alsas	: 30
Ambar	: 95,134
Araba	: 61,105
Aralık	: 81,90.
Arnavutluk	: 31
Asgar Nehri	: 50,51
Asır	: 31,35,72,88,112
Avrupa	: 30,72,88,89,115
Avusturya	: 31,41,72,87,94,112,114,128,134
Ay	: 3,69,91,119.

B

Bağdat	: 38
Bakırköy	: 139
Bakkaliye	: 128
Balkan yarımadası	: 27,30,115
Baltaçiski	: 85,86
Başköy	: 90
Batakılık	: 97,134
Belçika	: 30
Bölge	: 89,90,93,112,134
Bulgaristan	: 26,30,31,32,41,57,73,115
Bükreş	: 55,91,96,99,115,119,122,139,142,144,147,149,150,152, 156,159,161,162,164,165,166

C

Cami	: 44,47
Ceneviz	: 89
Cephane Arabası	: 105
Cezayir	: 88
Cuma	: 63

D

Dakika	: 27,51,58,59,61,62,91,94,101,108,113,138,143,156
Değirmen	:123
Deniz Taşıtı	:148
Dobriç	: 49,66,69
Dobruca	: 48,53,57,65,67,70,71,78,79,81,84,91,94,97,101,102, 111,113,118,119,126,131,133,141,142,143,144,149, 106,108, 151,165
Dönem	: 27
Dükkan	: 43,44,63,113,114,119,128,130
Dün	: 29

E

Edirne	: 104,111,121,150,153
Ekim	: 67,90
Ertesi gün	: 109,150,152
Eski Zağra	: 110
Evvel	: 47,69,72,78,84,85

F

Fas	: 88
Fayton	: 25,94,95,106,110,118
Fransa	: 31,72,8

G

Galata	: 127
--------	-------

Gazino	: 48,119
Gece	: 64,66,68,70,73,77,79,82,83,84,85,87,102,104,109,113,114, 117,118,147,150,162,164,165
Geceleyin	: 57,61,66,95
Geceyarısı	: 26,163
Girit	: 30
Gün	: 39,44,47,48,49,50,63,67,69,78,81,95,118,119,126,132,140, 142,149
Gündüz	: 95,113,117,165

H

Halkıdyia	: 29
Hazar Denizi	: 88
Heybeliada	: 58
Hicri 13. yüzyıl	: 54
Hırşova	: 86,93,89,91,93,94

İ

İngiltere	: 31
İtalya	: 31
İstasyon	: 25,49,52,53,64,65,70,72,77,111,135,151,152,159,160,161,165
İstanbul	: 47,57,63,82,126,139,146
İran	: 88
İspanya	: 89
İskele	: 91,93,94
İbrail	: 104,109,117,120,122,123,125,126,127,132,139,140,142,143, 144,146,147,149,155,160,164
İsveç	: 118
İzmit	: 129

K

11 Kanunievvel 332	: 29
12 Kanunievvel 332	: 35
14 Kanunievvel 332	: 35
15 Kanunısanı	: 81
28 Kanunievvel 382	: 61

9 Kanunievvel 332	: 25
Kabadino	: 67,78
Karadağ	: 31,73
Karakaya	: 67
Karakol	: 97
Karşıyaka	: 91
Kasım	: 90
Kemeraltı	: 166
Kilise	: 44,97,106
Kırım	: 166
Kızıldeniz	: 88
Konya Ovası	: 85
Kosova	: 122
Körçeşme	: 86,90
Köstence	: 66,69,72,79,123
Köy	: 35,71,72,77,78,84,85,86,89,91,94,95,96,98,105,106,111,114, 115,134
Kulube	: 114
Kuzluca	: 72
Kümes	: 95

L

Liman	: 61,112,147
Lokanta	: 42,43,48,62
Lokomobil	: 148
Lokomotif	: 152
Loren	: 30
Lüleburgaz	: 10

M

Macaristan	: 115
Mağara	: 101
Makedonya	: 30,42
Malta	: 89
Manastır	: 50
Mazi	: 32,51,52
Mecidiye	: 47,48,49,57,61,64,65,66,68,69,70,73,77,78,81,82,83,90,104

Meriç	: 88
Mevsim	: 129
Mihalea	: 131,132,133,14488,152
Mısır	: 88,152
Monte Karlo	: 72
Mora Yarımadası	: 29
Müze	: 44,56

N

Niğbolu	: 72,89,121
---------	-------------

O

Ocak	: 91,109,133
Ortaköy	: 90
Otel	: 25,27,42,44,48,49,62,64,152,162,163
Otomobil	: 25,83,84,89,91,93,113,118,122,133,138,139,144,145,150
Ova	: 29,35,79,85

Ö

Öğleden sonra	: 78,140,14
---------------	-------------

P

Pazar	: 43,44
Pazarcık	: 27,35
Plevne	: 47,51,52,54,55,56
Polonya	: 30
Prut	: 88

R

Romanya	: 30,31,55,56,72,73,95,106,112,114,115,121,122,148,165,166
Rusya	: 31,109,115

S

1143 Sene-i Hicriyye	: 109
Saat	: 44,48,50,62,63,64,68,69,70,82,83,84,86,91,97,98,104,106, 120,135,137,151,153,156,159,160
Sabah	: 36,43,44,48,49,58,61,70,75,77,83,89,97,106,110,118,125, 133,140,151,166
Sabahleyin	: 64,78,85,94,113,164
Salih	: 29,63,86,88,91,93,94,94,114,122
Samanlık	: 134
Sava	: 29
Sene	: 25,27,84
Seret Nehri	: 55,112,131,133,144
Sindel	: 49
Sinema	: 165
Sofya	: 25,26,27,29,32,35,37,39,41,42,44,47,48,49,51,59,60,62,64,69, 73,104,114,126,128,162
Subrayna	: 32,44
Suriye	: 105,134
Süre	: 26,27,86

S

Şimdiki	: 27,32
Şimendifer	: 57,111,133,135,139

T

Tayyare	: 136
Temizlik Arabası	: 43

Tramvay	:25,42,70,113,119,120,126
Tren	: 26,44,48,49,50,51,53,54,55,64,65,66,68,69,70,144,151,152, 153,154,155,156,160,161
Tapınak	: 44,45
Taşpınar	: 85,86
Tefkur Dağı	: 50,51
Tepe	: 29,44,112,133,134
Toprakhisar	: 67,68,90
Tuna	: 29,54,55,80,86,87,88,89,93,97,110,112,115,122,123,128 ,132,146,147,152,160
Tunus	: 8

U

Ural Dağları	: 89
--------------	------

V

Vadeni Köyü	: 135
Vadi	: 29,52,79
Vakit	: 56,88
Vapur	: 87,123,144
Vardar	: 8
Varna	: 32,48,53,60,61,63,69,72,73,81,83,122
Venedik	: 89
Vezirköy	: 97,101
Vinç	: 148
Viryana	: 88
Viyana	: 139,166
Volga Nehri	: 88

Y

Yarım saat	: 65,66,151
Yarımada	: 29,30,31,115
Yenice	: 67
Yunanistan	: 31
Yüzyıl	: 30,31,54,79

KAYNAKÇA

- Dr. AKAY , Hasan . İslami Terimler Sözlüğü. İ.T.S. İkinci Baskı.
- Demiray , Kemal . Temel Türkçe Sözlük. 2.Baskı, İnkılap Kitabevi.
- Kılıçoğlu, Safa . Nezihe Araz ve Hakkı Devrim . Meydan Larousse, Büyük Lugat ve Ansiklopedi. Sabah Yayınları.
- Koçu ,Reşat Ekrem . Ahmet Rasim, Hayatı, Seçme Şiir ve Eserleri. İstanbul : Sühület Kitabevi.1938.
- Levend, Agah Sırrı. Ahmet Rasim. S.237. Türk Dil Kurumu Yayınları .Ankara Ankara Üniversitesi Basımevi,1965.
- Yakın, Rıdvan . Ahmet Rasim Rumanya Mektupları .İstanbul :Arba Yayınları . Birinci Baskı. 1917.